

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองท้องถิ่นไทยในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลถูกกำหนดขึ้นโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด มีบทบาทในการส่งเสริมความเป็นอยู่และสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่นของตนในหลายๆ ด้าน และมีส่วนสำคัญในตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ดำเนินการตามนโยบายของภาครัฐในเรื่องการกระจายอำนาจเพื่อให้บริการสาธารณะดำเนินไปอย่างรวดเร็วและประชาชนได้รับประโยชน์มากที่สุด และปัจจุบันมีการมอบหมายการดำเนินงานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้น อาทิเช่น การถ่ายโอนอำนาจภารกิจบริการสาธารณะจากส่วนราชการต่างๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม การดำเนินงานดังกล่าวขององค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องพัฒนาการดำเนินงานให้มีความเข้มแข็งสามารถบริหารภารกิจบริการสาธารณะให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความโปร่งใสและให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ทั้งนี้เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและจัดการบริการสาธารณะได้อย่างมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับความศรัทธาและที่พึงของประชาชนได้ (จรศักดิ์ ราธิมานนท์. 2547 : 3)

อย่างไรก็ตามในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นมา มีการศึกษาของหลายหน่วยงาน เช่น จากการศึกษาของสถาบันดำรงราชานุภาพ (2542 : 3-5) พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งยังมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายต่างๆตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ข้าราชการการเมืองมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ ข้าราชการขาดประสบการณ์ขาดความเข้าใจเรื่องระเบียบและกฎหมาย นอกจากนี้ยังมีการทุจริต ประพฤติมิชอบ ซึ่งเป็นเรื่องที่กระทบต่อการดำเนินงาน ตามภารกิจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างยิ่ง และจากการศึกษาของ สัมฤทธิ์ สุขสงค์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับต่ำ หลาย ด้าน ได้แก่ ด้านการคุ้มครองและบำรุงรักษา

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางเดินที่สาธารณะและกำจัดขยะมูลฝอย และด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย รับผิดชอบการพัฒนาหมู่บ้านในเขตตำบลทั้งหมด 13 หมู่บ้าน ประชากร 5,847 คน เนื้อที่ 36 ตารางกิโลเมตร และได้รับวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคือ “เมืองแห่งความร่วมมือ เน้นบริการที่ดี สามัคคีการพัฒนา ข้าวปลาปลอดภัย เศรษฐกิจพอเพียง” โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และรักษาความสงบเรียบร้อย ยุทธศาสตร์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการเมืองการบริหาร (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว. 2551 : 10)

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวได้ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง 6 ด้าน ตามงบประมาณที่กำหนดไว้ แต่จากการรายงานพบว่า การดำเนินงาน ยังไม่สอดคล้องกับงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งส่วนใหญ่เน้นด้าน โครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก และให้ความสำคัญด้านอื่นๆ น้อย เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการป้องกันอุทกภัย ซึ่งเกิดขึ้นทุกปีและได้สร้างความเสียหายให้แก่พื้นที่เกษตรกร ปัญหาเยาวชนนักเรียน นักศึกษา ที่มีค่านิยมการดำเนินชีวิตแบบตะวันตก ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา และที่สำคัญคือยังขาดการแสดงความคิดเห็นของประชาชน (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว. 2551 : 13)

ต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวได้มีการปรับปรุงการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา และมีการรายงานผลการดำเนินงานผ่านผู้นำชุมชน คือ ผู้ใหญ่บ้าน โดยมีการแจ้งประชาชนได้ทราบเป็นระยะตั้งแต่ปีงบประมาณ 2551 เป็นต้นมา แต่เนื่องจากการดำเนินงานดังกล่าวยังไม่มีการศึกษาว่าประชาชนในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา และมีข้อเสนอแนะอย่างไร

ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ตำแหน่ง
 เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน มีหน้าที่ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมกับบุคลากร
 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์
 การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวตามความคิดเห็นของประชาชน เพื่อนำ
 ผลการศึกษาเสนอเป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ให้มี
 ประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้นยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วน
 ตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วน
 ตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน
 ที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา
 ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการศึกษา

1. การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว
 อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชน ที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการดำเนินงาน
 ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย
 จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

1. เนื้อหา

การ ศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของ
 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 6 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- 1.2 ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

- 1.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และรักษาความสงบเรียบร้อย
- 1.4 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 1.5 ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 1.6 ด้านการเมืองการบริหาร

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรในการศึกษา คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป
ครัวเรือนละ 1 คน จำนวน 1,240 คน จาก 1,240 ครัวเรือน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
หนองบัว อำเภอพิชัยภูมิพิสัย จังหวัด(องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว. 2552 : 8)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 303 คน ได้มาโดยการคำนวณขนาดของ
กลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973 : 727)

3. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือน มกราคม ถึง กุมภาพันธ์ 2553

4. ตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ของประชาชน 13 หมู่บ้าน

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒน้องค์การบริหาร
ส่วนตำบลหนองบัว อำเภอพิชัยภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของ
ประชาชน จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และรักษาความสงบเรียบร้อย ด้าน การอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญา
ท้องถิ่น และด้านการเมืองการบริหาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผน
และโครงการ โดยมีการระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้ชัดเจน ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง
การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอ
พิชัยภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา 6 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการ โดยมี
การระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้ชัดเจน ดังนี้ มีก่อสร้างถนนภายในหมู่ มีซ่อมแซมถนน
เชื่อมระหว่างหมู่บ้าน มีขยายเขตบริการไฟฟ้าครอบคลุม มีการติดตั้งแสงสว่างสาธารณะ
มีการก่อสร้างระบบประปาภายในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

1.2 ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการ โดยมีการระดมวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้ชัดเจน ดังนี้ มีการอบรมให้ประชาชนเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ มีการส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชน มีการส่งเสริมให้ประชาชนออกกำลังกาย มีการจัดการแข่งขันกีฬา มีการจัดหาสถานที่ออกกำลังกายให้กับประชาชน

1.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาสงบเรียบร้อย หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการ โดยมีการระดมวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้ชัดเจน ดังนี้ มีการขอความร่วมมือกับประชาชนในการรักษาความสงบเรียบร้อย มีกิจกรรมการจัดตั้งหมู่บ้านปลอดยาเสพติด มีการประสานงานกับฝ่ายตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อย มีการจัดทำผังเมืองครบทุกหมู่บ้าน

1.4 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการ โดยมีการระดมวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้ชัดเจน ดังนี้ 1) มีการฝึกอบรมอาสาสมัครพิทักษ์ป่าชุมชน 2) มีการจัดหาถังขยะบริการ 3) มีการปรับปรุงสถานที่ทิ้งขยะอย่างเหมาะสม มีการส่งเสริมการปลูกป่า

1.5 ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการ โดยมีการระดมวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้ชัดเจน ดังนี้ มีการสนับสนุนกิจกรรมด้านวัฒนธรรมของประชาชน มีการส่งเสริมให้เยาวชนรักษาประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น มีการสนับสนุนการปฏิบัติธรรมเป็นประจำ มีการส่งเสริมการเรียนรู้ ประเพณีท้องถิ่นของประชาชน มีการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.6 ด้านการพัฒนาการเมืองการบริหาร หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการ โดยมีการระดมวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้ชัดเจน ดังนี้ มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร มีการรณรงค์การใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน มีการจัดโครงการ ประชาสัมพันธ์ อบต. เคลื่อนที่ มีการปรับปรุงการทำงานของพนักงาน มีการจัดเวทีให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน

2. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 การศึกษาครั้งนี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิ จังหวัดมหาสารคาม

3. ประชาชน หมายถึง บุคคลที่มีที่อยู่อาศัยและอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 303 คน จาก 303 ครัวเรือน 13 หมู่บ้าน

ประโยชน์การศึกษา

ผลที่ได้จากการศึกษาสามารถใช้เป็นข้อมูลนำเสนอฝ่ายบริหารเพื่อพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY